

PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE RAVNI DIGITALNIH KOMPETENC OTROK/UČENCEV/DIJAKOV

Informacijska in podatkovna pismenost opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo možnost pridobivanja, vrednotenja, shranjevanja, priključitve in upravljanja podatkov in informacij.	Komuniciranje in sodelovanje opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo možnost komuniciranja in sodelovanja z interakcijo ob uporabi digitalnih tehnologij za deljenje in soustvarjanje informacij, vsebin, spoštovanje avtorskih pravic, spodbujanje proaktivnega državljanstva, ki zna upoštevati spletni bonton, skrbeti za svoj ugled in upravljati digitalno identiteto.	Ustvarjanje digitalnih vsebin opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo možnost razvijanja digitalnih vsebin, nadgrajevanja obstoječih vsebin, avtorske pravice in licence ter programiranje.	Varnost opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo možnost varovanja naprav, digitalnih podatkov, osebnih podatkov in zasebnosti ter skrb za zdravje in blagostanje.	Reševanje problemov opredeljuje tista znanja, spretnosti in stališča, pri katerih razvijamo možnost reševanja tehničnih težav, ugotavljanja tehnoloških odzivov, ustvarjalne rabe digitalnih tehnologij in zavedanja razvoja digitalnih kompetenc.	

Priročnik Priporočila za vodenje in podporo učim se pri pridobivanju digitalnih kompetenc, ZRSŠ, 2023

PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE RAVNI DIGITALNIH KOMPETENC OTROK ZA PREDŠOLSKO VZGOJO

Razvoj digitalnih kompetenc se pri otroku začne ob prvem stiku z digitalno tehnologijo. Na področju predšolske vzgoje se razvoj digitalnih kompetenc začne na osnovni, prvi, in drugi ravni po DigComp 2.2, ko otrok izvaja preprosta opravila z digitalno tehnologijo v konkretni situaciji ob posnemanju, s pomočjo vzgojiteljev ali tudi že samostojno, če digitalna naprava ni povezana z internetom.

Opredelitev je okvirna in lahko na posameznih področjih sledimo učni skupini z delom na višjem nivoju, če učna skupina izkazuje višjo raven doseganja digitalnih kompetenc (Priročnik Priporočila za vodenje in podporo učnim se pri pridobivanju digitalnih kompetenc, ZRSŠ, 2023).

Na področju INFORMACIJSKE IN PODATKOVNE pismenosti otrok v konkretnih situacijah (npr. pred odhodom na izlet) prepozna potrebo, da poišče želene podatke, informacije ali digitalne vsebine v digitalnih okoljih. S preprostimi iskanjem lahko s pomočjo vzgojitelja poišče npr. podatke o vre- menu, lokaciji, znamenitostih ipd.	Na področju KOMUNICIRANJA IN SODELOVANJA otrok v posebnih okoliščinah (komunikacija z otrokom, ki je dalj časa odsoten, povezava z skupino otrok iz oddaljenega vrtca ipd.) prepozna in skupaj z vzgojiteljem uporabi preprosta digitalna komunikacijska sredstva in sodelovalna digitalna orodja. Vzgojitelj ob tem otroka uči, da pri sodelovanju v digitalnih okoljih prepozna digitalno identiteto, kako varovati svoj ugled, katere ose- bne podatke mora varovati, kako se spoštljivo vesti v komunikaciji.	Na področju USTVARJANJA DIGITALNIH VSEBIN otrok prepozna in uporabi preproste načine za ustvarjanje digitalnih vsebin v različnih formatih, da se lahko ustvarjalno izrazi. S spreminjanjem obstoječih digitalnih vsebin lahko ustvari nove po svojih zamislih. Ob tem se uči preprostih pravil navajanja avtorja, virov in uporabe licenc. Spozna in uporabi preproste ukaze za izvedbo enostavnih opravil, kot jih opravlja računalniški sistem.	Na področju VARNOSTI otrok postopoma prepozna vpliv digitalne tehnologije na človeka in okolje. Uči se varnega ravnanja z digitalnimi napravami in v digitalnih okoljih. Uči se, na katere osebne podatke je treba paziti, kako prepoznati tveganje in kako ravnati v neprijetnih primerih, na koga se lahko obrne po pomoč in zaščito, kako varuje svojo zasebnost, ugled in tudi ugled drugih. Pri uporabi digitalne tehnologije pazi na svoje zdravje in dobro počutje. Prepozna tudi ustrezno ravnanje z digitalnimi tehnologijami za varovanje okolja.	Na področju REŠEVANJA PROBLEMOTROK prepozna preproste tehnične težave, spozna preprosta digitalna orodja in išče preproste rešitve. Spozna in uporabi preproste načine, da si prilagodi digitalno okolje. Spozna preprosta digitalna orodja in digitalna okolja za ustvarjanje, spreminjanje, izboljševanje obstoječih stvari, ki jih s pomočjo vzgojitelja uporabi sam ali v skupini. Opazuje in prepozna, kje se lahko izboljša na digitalnem področju in kako. Vključen je v nastajanje vrednotenja in samovrednotenje dokazov procesa razvoja in učenja (videoposnetki, fotografije, zvočni posnetki, e-listovnik otroka ¹ ipd.).
---	--	--	---	--

PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE RAVNI DIGITALNIH KOMPETENC UČENCEV V 1. VIO OSNOVNE ŠOLE

Prve korake v razvoj digitalnih kompetenc naredi otrok ob stiku z digitalno tehnologijo že pred vstopom v osnovno šolo. V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole se nadaljuje načrtno razvijanje digitalne kompetence na osnovni, prvi, in drugi ravni po DigComp 2.2, ko učenec že izvaja preprosta opravila z digitalno tehnologijo v konkretni situaciji ob posnemanju, s pomočjo drugih, vzgojitelj, učitelj, ali že samostojno.

Opredelitev je okvirna in lahko na posameznih področjih sledimo učni skupini z delom na višjem nivoju, če učna skupina izkazuje višjo raven doseganja digitalnih kompetenc (Priročnik Priporočila za vodenje in podporo učnim se pri pridobivanju digitalnih kompetenc, ZRSŠ, 2023).

Na področju INFORMACIJSKE IN PODATKOVNE pismenosti učenec prepozna potrebo, da poišče želene podatke, informacije ali digitalne vsebine v digitalnih okoljih. Poišče jih s preprostim iskanjem in svojo pot opiše. Ob tem se uči tudi ponovno dostopati do že najdenih podatkov, informacij ali digitalnih vsebin. Ob iskanju se uči prepoznavati verodostojnost in zanesljivost vsakdanjih virov podatkov, informacij in digitalnih vsebin. Najdene shranjuje za ponovno uporabo in jih preprosto organizira v mape ali drugo preprosto okolje.	Na področju KOMUNICIRANJA IN SODELOVANJA učenec v danih okoliščinah prepozna in uporabi preprosta digitalna komunikacijska sredstva in sodelovalna digitalna orodja, deli podatke ali informacije. Ob tem se navaja na preprosto navajanje avtorjev ali virov. Ob pomoči, z uporabo digitalnih tehnologij spozna, kako lahko sodeluje s pobudami v svojem okolju kot državljan. Pri sodelovanju v digitalnih okoljih prepozna digitalno identiteto, pove, kako paziti na svoj ugled, katere osebne podatke mora varovati, prepozna svojo digitalno sled in se spoštljivo vede pri interakciji z različnimi udeleženci.	Na področju USTVARJANJA DIGITALNIH VSEBIN učenec prepozna in uporabi preproste načine za ustvarjanje digitalnih vsebin v različnih formatih, da se lahko ustvarjalno izrazi. S spreminjanjem obstoječih digitalnih vsebin lahko ustvari nove po svojih zamislih. Ob tem se uči preprostih pravil navajanja avtorja, virov in uporabe licenc. Spozna in uporabi preproste ukaze za izvedbo enostavnih opravil, kot jih opravlja računalniški sistem.	Na področju VARNOSTI učenec prepozna vpliv digitalne tehnologije na človeka in okolje. Uči se varnega ravnanja z digitalnimi napravami in v digitalnih okoljih. Uči se, na katere osebne podatke je treba paziti, katere podatke lahko deli z drugimi v digitalnih okoljih in kako, kako prepoznati tveganje in kako ravna v neprijetnih primerih, na koga se lahko obrne po pomoč in zaščito, kako varuje svojo digitalno identiteto, svojo zasebnost, ugled in tudi ugled drugih. Za socialno vključevanje uporablja preproste digitalne tehnologije. Pri uporabi digitalne tehnologije pazi na svoje zdravje in dobro počutje. Prepoznava tudi ustrezno ravnanje z digitalnimi tehnologijami za varovanje okolja.	Na področju REŠEVANJA PROBLEMŮ učenec prepozna preproste tehnične težave, spozna preprosta digitalna orodja in išče preproste rešitve. Spozna nava in uporabi preproste načine, da si prilagodi digitalno okolje. Spozna preprosta digitalna orodja in digitalna okolja za ustvarjanje, spreminjanje, izboljševanje obstoječih stvari, ki jih uporabi sam ali v skupini. Opazuje in prepoznava, kje se lahko izboljša na digitalnem področju in kako.
---	---	--	---	--

PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE RAVNI DIGITALNIH KOMPETENC UČENCEV V 2. VIO OSNOVNE ŠOLE

V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole razvijamo digitalne kompetence na srednji, tretji ravni po DigComp 2.2, ko učenec uporablja digitalne tehnologije pri samostojnem reševanju preprostih nalog ali problemov. Opredelitev doseganja stopnje je okvirna in je odvisna od učne skupine in posameznikov ter njihove razvitosti digitalnih kompetenc, čemur prilagajamo učne situacije.

Opredelitev je okvirna in lahko na posameznih področjih sledimo učni skupini z delom na višjem nivoju, če učna skupina izkazuje višjo raven doseganja digitalnih kompetenc (Priročnik Priporočila za vodenje in podporo učnim se pri pridobivanju digitalnih kompetenc, ZRSŠ, 2023).

Na področju INFORMACIJSKE IN PO-DATKOVNE PISMENOSTI učenec opiše, kaj bo poiskal v digitalnih okoljih in zakaj. Ob preprostem iskanju podatkov, informacij ali digitalnih vsebin pojasni, kako jih je našel, kako dostopati do njih in med njimi. Uporabljene vire ovrednoti, ali so verodostojni, prav tako ovrednoti tudi najdene podatke, informacije ali digitalne vsebine. Zna jih tudi shraniti, preprosto organizirati v strukturiranem okolju in ponovno priklicati, ko jih potrebuje.	Na področju KOMUNICIRANJA IN SODELOVANJA učenec uporabi običajne oblike interakcije za komuniciranje in sodelovanje. Pri tem se spoštljivo in kulturno vede pri komunikaciji in sodelovanju v različnih družbenih situacijah. Uporabi situaciji primerna komunikacijska sredstva, digitalna orodja ali digitalna okolja. Pri deljenju uporabi običajne digitalne tehnologije za deljenje podatkov, informacij ali digitalnih vsebin. Ob tem upošteva etično ravnanje in uporablja običajen način navajanja virov in avtorjev. Za proaktivno državljanstvo uporabi pripravljene digitalne storitve. Skrbi za svoj ugled in ugled drugih, varuje digitalno identiteto in upravlja digitalno sled.	Na področju USTVARJANJA DIGITALNIH VSEBIN učenec ustvari različne digitalne vsebine v običajnih formatih, značilnih za dokumente, fotografije, videoposnetke ipd. Z digitalnimi orodji spreminja že ustvarjene digitalne vsebine z vključevanjem novih idej, ob čemer z običajnim načinom navaja vire, avtorje in etično uporablja licence. Uporabi in pojasni običajne ukaze za reševanje preprostih problemov z računalniškim sistemom.	Na področju VARNOSTI učenec spozna vpliv digitalne tehnologije na človeka in okolje. Varno ravna z digitalnimi napravami in v digitalnih okoljih. S primernim ravnanjem v digitalnih okoljih zavaruje svoje osebne podatke in pozna preproste izjave zasebnosti s strinjanjem z uporabo osebnih podatkov v digitalnem okolju. Etično deli podatke in varuje svojo in zasebnost kot tudi zasebnost drugih, digitalno identiteto in ugled. Pri uporabi digitalne tehnologije pazi na svoje zdravje in dobro počutje. Z ustreznim ravnanjem z digitalnimi tehnologijami varuje okolje.	Na področju REŠEVANJA PROBLEMOM učenec prepozna običajne tehnične težave in jih z običajnim reševanjem odpravi. Z običajnim načinom si prilagodi digitalno okolje. Uporabi običajna digitalna orodja in digitalna okolja za ustvarjanje, spreminjanje, izboljševanje obstoječih stvari, ki jih uporabi sam ali v skupini. Spremlja svoj razvoj na digitalnem področju in ga izboljšuje.
--	---	---	---	---

PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE RAVNI DIGITALNIH KOMPETENC UČENCEV V 3. VIO OSNOVNE ŠOLE

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju osnovne šole razvijamo digitalne kompetence na srednji, četrti ravni po DigComp 2.2, ko učenec samostojno uporablja digitalne tehnologije pri reševanju novih nalog ali problemov.

Opredelitev je okvirna in lahko na posameznih področjih sledimo učni skupini z delom na višjem nivoju, če učna skupina izkazuje višjo raven doseganja digitalnih kompetenc (Priročnik Priporočila za vodenje in podporo učečim se pri pridobivanju digitalnih kompetenc, ZRSŠ, 2023).

Na področju INFORMACIJSKE IN PODATKOVNE PISMENOSTI učenec pojasni, kaj bo iskal v digitalnih okoljih in zakaj. Podatke, informacije ali digitalne vsebine poišče s preprostim iskanjem v digitalnih okoljih, pojasni, kako dostopati do njih in med njimi, ter pojasni svojo strategijo iskanja. Vire, podatke, informacije ali digitalne vsebine analizira, jih primerja in ovrednoti z vidika verodostojnosti in uporabnosti. Najdeno organizira, shrani v strukturiranem okolju za nadaljnjo uporabo.	Na področju KOMUNICIRANJA IN SODELOVANJA učenec izbira različna komunikacijska sredstva, digitalna orodja in digitalna okolja za interakcijo v družbi glede na potrebe. Pri tem se spoštljivo in kulturno vede pri komuniciranju in sodelovanju v različnih družbenih situacijah. Pri deljenju virov, podatkov, informacij ali digitalnih vsebin izbira najustreznejše digitalne tehnologije. Ob tem upošteva etično ravnanje in uporablja ustaljen način navajanja virov in avtorjev. Za proaktivno državljanstvo uporabi ustrezne digitalne storitve. Skrbi za svoj ugled kot tudi ugled drugih, varuje digitalno identiteto, ločuje med digitalnimi identitetami in upravlja svojo digitalno sled, ki jo ustvari z uporabo različnih digitalnih orodij in digitalnih okolij.	Na področju USTVARJANJA DIGITALNIH VSEBIN učenec etično ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih in z ustreznim navajanjem virov, avtorjev ter z ustrežno uporabo licenc. Že ustvarjene digitalne vsebine spreminja z novimi idejami z ustreznimi digitalnimi orodji, digitalnimi okolji o katerih razpravlja z drugimi. Uporabi ukaze za reševanje danega ali specifičnega problema z računalniškim sistemom.	Na področju VARNOSTI učenec spoznava vpliv digitalne tehnologije na človeka in okolje. Varno ravna z digitalnimi napravami, v digitalnih okoljih in izbira ustrezen način zaščite svojih naprav in digitalnih vsebin. S prirnim ravnanjem v digitalnih okoljih zavaruje svoje osebne podatke, zasebnost, pozna izjave zasebnosti za rabo zbranih osebnih podatkov. O varovanju zdravlja in narave razpravlja z drugimi. Pri rabi digitalne tehnologije pazi na svoje zdravje in dobro počutje. Z ustreznim ravnanjem z digitalnimi tehnologijami varuje okolje.	Na področju REŠEVANJA PROBLEMOM učenec razlikuje tehnične težave in poišče rešitve za odpravo. Izbira digitalnih orodij, digitalnih okolij za svoje potrebe pojasni in si jih prilagodi. Za ustvarjanje, spreminjanje, izboljševanje obstoječih stvari izbere ustreznejše med obstoječimi digitalnimi orodji ali digitalnimi okolji. Individualno ali skupinsko rešuje kompleksne probleme v digitalnih okoljih.
--	---	--	---	--

PRIPOROČILA ZA DOSEGANJE RAVNI DIGITALNIH KOMPETENC DIJAKOV V SREDNJI ŠOLI

V srednji šoli razvijamo digitalne kompetence na visoki, peti, in šesti ravni po DigComp 2.2, ko je dijak samostojno uporablja in vrednoti digitalne tehnologije za reševanje kompleksnejših problemov, pri čemer pomaga tudi drugim.

Opredelitev je okvirna in lahko na posameznih področjih sledimo učni skupini z delom na višjem nivoju, če učna skupina izkazuje višjo raven doseganja digitalnih kompetenc (Priročnik Priporočila za vodenje in podporo učnim se pri pridobivanju digitalnih kompetenc, ZRSŠ, 2023).

Na področju INFORMACIJSKE IN PODATKOVNE PISMENOSTI dijak oceni, kaj bo iskal v digitalnih okoljih, in pojasni zakaj. Podatke, informacije ali digitalne vsebine išče v digitalnih okoljih, pri tem zna pojasniti, kako dostopati do njih in med njimi ter spreminjati svojo strategijo iskanja, če je to potrebno. Kritično presodi o verodostojnosti in zanesljivosti virov, podatkov, informacij ali digitalnih vsebin ter jih organizira, shrani tako, da jih čim lažje priključimo in shranimo v strukturiranem okolju.	Na področju KOMUNICIRANJA IN SODELOVANJA dijak izbira in prilagaja ustrezna digitalna komunikacijska sredstva, digitalna orodja in digitalna okolja za interakcijo v družbi. Pri tem se spoštljivo in kulturno vede pri komuniciranju in sodelovanju v različnih družbenih situacijah. Pri ustvarjanju in deljenju virov, podatkov, informacij ali digitalnih vsebin izbira in prilagaja najustrežnejše digitalne tehnologije. Ob tem upošteva etično ravnanje in uporablja ustrezen način navajanja virov in avtorjev. Za proaktivno državljansko uporabo ustrezne digitalne storitve. Skrbi za ugled kot tudi za ugled drugih, varuje digitalno identiteto, ločuje med različnimi digitalnimi identitetami in upravlja svojo digitalno sled, ki jo ustvari z uporabo različnih digitalnih orodij in digitalnih okolij.	Na področju USTVARJANJA DIGITALNIH VSEBIN dijak etično ustvarja in ureja digitalne vsebine v najustrežnejšem formatu in z ustreznim navajanjem virov, avtorjev ter z ustrežno uporabo licenc. Že ustvarjene digitalne vsebine najustrežneje spreminja z novimi idejami in ustreznimi digitalnimi orodji in digitalnimi okolji. Uporabi ukaze za reševanje danega ali specifičnega problema z računalniškim sistemom.	Na področju VARNOSTI dijak spoznava vpliv digitalnih tehnologij na človeka in okolje. Varno ravna z digitalnimi napravami, v digitalnih okoljih in izbira ustrezen način zaščite svojih naprav in digitalnih vsebin. Z odgovornim ravnanjem v digitalnih okoljih zavaruje svoje osebne podatke, zasebnost, ustrežno uporabi izjave zasebnosti za rabo zbranih osebnih podatkov. Pri rabi digitalnih tehnologij pazi na svoje zdravje in dobro počutje. Z odgovornim ravnanjem z digitalnimi tehnologijami varuje okolje.	Na področju REŠEVANJA PROBLEMOM dijak prepozna resnost tehničnih težav in jih z ustrežno rešitvijo odpravi. Izbere najustrežnejša digitalna orodja ali digitalna okolja in si jih prilagodi za svoje ustvarjanje, spreminjanje ali izboljševanje obstoječih stvari. Kompleksne probleme v digitalnih okoljih rešuje individualno ali skupinsko. Svoje digitalne kompetence oceni in načrtuje svoj razvoj.
---	--	--	--	---